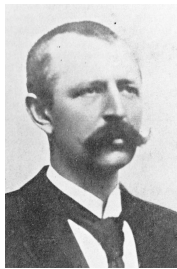

Louis Raedts, Gerard van Meijel en Jan Poels: de nieuwe opvolgers.

Naarmate de jaren '80 verstrijken, trekt Cornelis Raedts zich meer en meer terug uit de schapenhandel, ten gunste van zijn zoon Louis. Cornelis wijdt zich vanaf zijn 60ste jaar (1881) hoofdzakelijk aan zijn boerderij aan het Eind. Tot in zijn laatste levensjaren blijft hij wel de handelaar in hart en nieren. Hij blijft actief, maar de tijden van maandenlange afwezigheid voor de Compagnie zijn voorbij.

Louis is op 21 september 1860 geboren. Hij is het vierde van de vijf kinderen uit het huwelijk van Cornelis Raedts en Petronella Smits. De vier anderen zijn op jonge leeftijd gestorven, zodat Louis als enig kind overblijft. In 1875 komt hij van de handelsschool Rolduc. Na deze studie is hij een welkome kracht op de boerderij aan het Eind. In de jaren daarna neemt Cornelis hem steeds vaker mee op handel om het vak te leren. In 1882 wordt zijn naam voor het eerste genoemd in het rekenboekje. Na verloop van tijd neemt hij de plaats van zijn vader in de Compagnie volledig over.

De leerschool van Louis is de wekelijkse schapenmarkt in Purmerend geweest. Hier heeft de Grote Compagnie al vanaf omstreeks 1850 doorgaans de Noordhollandse en Texelse schapen gekocht. Op dinsdagmorgen vindt daar de schapenhandel plaats. Rond de Koemarkt ligt een aantal eenvoudige logementen, waarin de vaak van verre komende kooplieden gewoonlijk reeds op maandagavond hun intrek nemen. De kamertjes zijn klein; de inventaris omvat niet meer dan een bed, stoel en tafeltje, handdoekrol en lampetkan. Verder telt de stad – die vanaf 1600 een stabiel aantal inwoners van 6000 heeft gehad – meer dan honderd cafes met volledige vergunning: de

Louis Raedts

dinsdaghuizen. Ze zijn alleen geopend op dinsdagmorgen. Je kunt er koffie en een borrel krijgen.

In de stad met de smalle straatjes is het tijdens de markturen altijd gezellig druk. De schooljeugd heeft een halve dag vrij, omdat er in de winkels veel extra handen nodig zijn.

In 1861 zijn op de Koemarkt 45.581 schapen verhandeld. De aantallen blijven oplopen tot aan de eerste wereldoorlog (1880: 83.295; 1888: 120.953; 1900: 133.841; 1914: 97.229; 1918: 48.299).

Cornelis Raedts en later zoon Louis zijn hier bekende handelaren geweest. Gewoonlijk namen zij op maandagavond hun intrek in het logement annex café van Grietje de Wolf, een jonge weduwe.

Op een van de maandagavonden heeft Louis rond de eeuwwisseling op een publieke veiling in Purmerend twee percelen weidegrond in de Beemster gekocht, bij elkaar 10 hectare; deze heeft hij direct verpacht aan Jan Boots. Het land is tot 1970 bij de familie Boots in pacht geweest. Het was traditie dat Jan Boots en later zijn opvolgers jaarlijks naar Venray kwamen om de pacht te voldoen; zij brachten dan steeds een Noordhollandse kaas mee.

Op de handelspost van de Grote Compagnie in Warcoing gebeurt in het laatste kwartaal van de 19de eeuw ook het een en ander. Omstreeks 1877 hebben Arnold Trynes en Martin Poels daar versterking gekregen van Gerard van Meijel uit Venray. Hij is geboren in 1861 en verlaat in 1877 Venray met bestemming Warcoing. Eerst als herdersjongen en na de plotselinge dood van Martin Poels in 1880 als lid van de Grote Compagnie. Na de dood van Arnold Trynes vertegenwoordigt hij de belangen van de Compagnie in het gebied tussen Parijs, Duinkerken en Lille, samen met Martin Poels jr..

Gerard van Meijel Victoria Poels

De ontwikkelingen in de wereld staan niet stil. Na de Frans-Duitse oorlog (1870) komt de Grote Landbouwcrisis over Europa: in Amerika is vanaf 1850 een gigantisch spoorwegennet tot stand gekomen; van oost naar west. Emigranten uit Zweden, Noorwegen, Duitsland en Nederland, nijvere boeren, kunnen nu tienduizenden hectaren vruchtbare grond inzaaien met graan, dat probleemloos per wagon naar de havens aan de oostkust wordt vervoerd, bestemd voor de Europese markt. In Europa kelderen de graanprijzen. De crisis is een feit.

De Nederlandse boeren organiseren zich, stichten coöperaties en werpen zich op cursussen. De boerenleenbanken komen op, evenals de standsorganisaties. Men zoekt verweer tegen de vloek uit Amerika. Ook Zuid-Amerika wordt een concurrent, met name voor de handel in vee en vlees.

Jan Poels

Dan wordt het koelschip uitgevonden. Veel vlees wordt uit Zuid-Amerika naar Europa geïmporteerd. Vlees wordt uiteindelijk bereikbaar voor miljoenen armen in de industriesteden van Frankrijk, Engeland en Duitsland.

De Grote Compagnie heeft deze ontwikkelingen tijdig zien aankomen. In 1891 worden Gerard van Meijel en Jan Poels uit Venray naar Buenos Aires gestuurd met als enige opdracht: Argentijnse schapen kopen, zoveel en zo goedkoop als mogelijk.